Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Szczecin, dnia 11 sierpnia 2009 r.

Pani
Grażyna Fosz-Mirecka

Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kołobrzegu

LSZ-410-64-04/2009
P/09/107

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], zwanej dalej „ustawą o NIK", Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie skontrolowała Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, zwanego dalej „MOPS" w zakresie przestrzegania zasad i trybu przyznawania, ustalania wysokości i wypłat dodatków mieszkaniowych, mieszkańcom Kołobrzegu w latach 2006-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie z uchybieniami działalność MOPS w kontrolowanym zakresie.

1. NIK pozytywnie ocenia przyjęte w MOPS rozwiązania organizacyjne w zakresie przyjmowania i weryfikacji wniosków, przyznawania oraz wypłat dodatków mieszkaniowych, w tym wykorzystywanie do wyliczeń średniego dochodu i wysokości dodatku programu komputerowego.

Dwaj pracownicy Działu Dodatków Mieszkaniowych (DDM) byli odpowiedzialni za weryfikację wniosków o dodatki mieszkaniowe i za przygotowanie projektów decyzji, które z upoważnienia Prezydenta Kołobrzegu podpisywali dyrektor i zastępca dyrektora MOPS. Wywiady środowiskowe przeprowadzali pracownicy socjalni MOPS.

Zdaniem NIK nie funkcjonował w MOPS spójny system wewnętrznej kontroli funkcjonalnej, gdyż m. in. w aktualnej strukturze organizacyjnej nie przewidziano stanowiska kierownika DDM, w zakresach czynności pracowników nie zapisano zadań z tego zakresu oraz nie został

[1] Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

ul. Św. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
tel.: (0-91) 423 17 76, fax: (0-91) 422 45 81, e-mail: LSZ@nik.gov.pl

wykonany wniosek audytora Urzędu Miasta Kołobrzeg z końca 2008 r. dotyczący wprowadzenia regulaminu w sprawie sposobu i trybu prowadzenia kontroli wewnętrznej.

W latach 2006 – 2008 MOPS wydał 5.561 decyzji w sprawie dodatków mieszkaniowych, w tym 5.180 pozytywnych i 381 odmownych z powodu niespełnienia ustawowych wymagań. Liczba osób (gospodarstw domowych), którym przyznano dodatki mieszkaniowe zmalała z 1.951 w 2006 r. do 1.385 w 2008 r., tj. o 29,0%. Najniższa przyznana kwota dodatku wynosiła 20,71 zł, a najwyższa 314,06 zł. W badanym okresie zmalała o 325,9 tys. zł łączna wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych osobom uprawnionym z 1.477,6 tys. zł w 2006 r. do 1.151,7 tys. zł, tj. o 22,1%.

2. Badania 60 dokumentacji dotyczącej rozpatrzenia wniosków o przyznanie dodatków mieszkaniowych i wydania stosownej decyzji wykazały m. in., że:

- wszystkie wnioski i załączone do nich deklaracje o wysokości dochodów zostały prawidłowo wypełnione i zawierały elementy określone w załączniku nr 1 i 2 do rozp. Rady Ministrów[2],
- wszystkie zbadane wnioski i deklaracje o dochodach (100%), zawierały datę ich sporządzenia, wpływu do MOPS oraz były podpisane przez wnioskodawcę,
- wszystkie decyzje podpisywały osoby upoważnione przez Prezydenta Miasta (art. 7 ust. 1 i 1a uodm) i zawierały elementy wymagane przepisami art. 107 Kpa[3],
- z 60 decyzji wydano 54 decyzje pozytywne przyznające dodatek, 4 decyzje zasadnie odmawiające jego przyznania w związku z niespełnieniem warunków ustawowych[4] oraz 2 decyzje umarzające postępowanie na wniosek strony postępowania,
- w 54 decyzjach dodatek przyznawano na okres 6 miesięcy zgodnie z art. 7 ust. 5 uodm, osobom uprawnionym (art. 2 ust. 1 uodm) i w należnej wysokości (art. 6 ust. 1, 2 i 10 uodm),
- 54 z 60 badanych decyzji wydano, zgodnie z art. art. 7 ust. 7 uodm, w ciągu 1 miesiąca od złożenia wniosku, natomiast 6 decyzji[5] po upływie miesiąca z przyczyn niezależnych od MOPS,
- w 54 zbadanych decyzjach pozytywnych, wypłaty dodatków mieszkaniowych dla zarządców nastąpiły z zachowaniem terminu określonego w art. 8 ust. 1 uodm,
- wydanie 4 decyzji (na 60 badanych), poprzedzone było przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego, w trakcie którego wnioskodawca złożył oświadczenie majątkowe.

3. W latach 2006-2008 w trakcie rozpatrywania 5.581 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego MOPS weryfikował wiarygodność danych zawartych we wniosku i załączonych dokumentach z posiadanymi informacjami. W przypadku wątpliwości MOPS przeprowadził 356 wywiadów środowiskowych w trakcie rozpatrywania wniosku, z tego 86 w 2006 r., 158 w 2007 r. i 114 w 2008 r.

---

[2] rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych - Dz. U. Nr 156, poz. 1817 ze zm.
[3] ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - Dz. U. z 200 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.
[4] art. 2 ust. 1 lub art. 7 ust. 3 lub 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych – Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.
[5] nr 1533/1/619-06, 564/1/739-06, 1673/1/1194-06, 1296-2/1984-06, 29-1/584-07 i 937-1/1080-07

Analiza 60 przeprowadzonych wywiadów środowiskowych wykazała, że w 31 przypadkach wywiady przeprowadzano w okresie od 15 do 41 dnia po złożeniu wniosku, podczas gdy przepisy § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury[6] określały termin 14 – dniowy. Wpływ na to, obok trudności w ustaleniu terminu i przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, miało również zlecanie przeprowadzenia wywiadu pracownikom socjalnych MOPS po kilku dniach od złożenia wniosku. Zgodnie z art. 36 § 1 kpa MOPS kierował w tych przypadkach do wnioskodawców pisma informujące, że wniosek zostanie rozpatrzony w późniejszym terminie zgodnie z obowiązująca wewnętrzną procedurą.

4. MOPS stosownie do postanowień art. 7 ust. 11 uodm wstrzymywał wypłaty dodatków mieszkaniowych w drodze decyzji administracyjnych, gdy zarządca nieruchomości złożył informację o niepłaceniu przez wnioskodawców należności za lokal mieszkalny. W badanym okresie wstrzymanie wypłat dodatku nastąpiło w 245 przypadkach, z tego w odniesieniu do 147 najemców lokali mieszkalnych wypłaty wznowiono przed upływem 3 - miesięcznego okresu. W latach 2006-2008 nie wystąpiły przypadki ponownego wystąpienia o dodatek mieszkaniowy za okres objęty wygaszoną decyzją w związku z nieuregulowaniem zaległości w opłatach za zajmowany lokal.

5. NIK pozytywnie ocenia działania windykacyjne wdrożone przez MOPS wobec osób oraz zarządców, które odpowiednio uzyskały nienależne świadczenie lub nie realizowały obowiązku powiadamiania o zaległościach najemców mieszkań.

W 2006 r. wyegzekwowano od zarządców zwrot nienależnie wypłaconych dodatków w łącznej kwocie 3.155,28 zł. W badanym okresie wznowiono 15 postępowań na mocy art.145 § 1 pkt 5 kpa wobec 4 osób, które podały we wniosku nieprawdziwe dane i otrzymały nienależne dodatki w kwocie 5.295,66 zł. MOPS, zgodnie z art. 7 ust. 9 uodm, ustalił do zwrotu kwotę 10.591,32 zł, wyegzekwował 2.967,36 zł, a kwota 5.989,56 zł została umorzona przez Prezydenta Kołobrzegu na podstawie § 3 ust. 1 pkt 2 oraz § 4 ust. 1 pkt. 1 uchwały Nr VI/40/07 Rady Miasta Kołobrzegu[7].

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Korzystanie w szerszym zakresie z prawa do przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz przeprowadzanie ich w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku.*
2. *Wprowadzenie w zakresach czynności pracowników obowiązku prowadzenia bieżącej kontroli funkcjonalnej.*
3. *Zrealizowanie wniosku audytora i wdrożenie regulaminu w sprawie sposobu i trybu prowadzenia kontroli wewnętrznej w MOPS.*

---

[6] rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu - Dz. U. Nr 156, poz. 1828

[7] uchwała Nr VI/40/07 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 5 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania wierzytelności przypadających Gminie (…), z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor - w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego - informacji o sposobie wykonania uwag, wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.